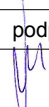

**PROGRAM PODEJMOWANIA DZIAŁAŃ PRZY ZABYTKU
wycinka samosiewów**

JEDNOSTKA PROJEKTOWANIA **P&P ART NOVA SP. z o. o.**
ADRES **Stary Rynek 15/11, 65-067 Zielona Góra**
OBIEKT **Wieża kościoła**
ADRES **Leszno Dolne woj. lubuskie**
DZIAŁKA **dz. nr 295 Leszno Dolne gmina Szprotawa**
INWESTOR **Starostwo Powiatowe w Żaganiu**
ADRES **68-100 Żagań ul. Dworcowa 39**

Niżej podpisani oświadczają, że projekt niniejszy został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami i zasadami wiedzy technicznej (art.20, ust 4 PB)

lp		Imię i nazwisko	Nr uprawnień	podpis
1	Architektura projektant	mgr inż. arch Joanna Piotrowicz	464/88/UW	

DATA OPRACOWANIA PROJEKTU 23.11. 2016 r

INFORMACJA O AUTORZE

mgr inż. architekt Joanna Piotrowicz – absolwentka Wydziału Architektury Politechniki Wrocławskiej. W 1997 roku ukończyła z wynikiem celującym studia podyplomowe w zakresie konserwacji zabytków architektury i urbanistyki na Wydziale Architektury Instytutu Historii Architektury i Konserwacji Zabytków Politechniki Krakowskiej, pod kierunkiem prof. dr hab. Wiktora Zina.

1. Projekt wykonawczy rewitalizacji parku w Ochli Zielona Góra. Park wpisany do rejestru zabytków.
2. Projekt budowlany remontu murów miejskich w Krośnie Odrzańskim wraz z programem prac konserwatorskich i badaniami architektonicznymi. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
3. Inwentaryzacja budowlano-konserwatorska, projekt budowlany wraz programem prac konserwatorskich „Pałacyku” zlokalizowanego przy ul. Niepodległości 30 w Sulechowie - 2011 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
4. Projekt budowlany odtworzenia zabytkowej fontanny na Rynku w Koźuchowie. 2011 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
5. Projekt odnowy Parku Dworskiego w Iłowej - 2010 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
6. Inwentaryzacja budowlano-konserwatorska wykonana skanerami 3D firmy FARO i LEICA budynku zabytkowej leśniczówki w Lasach Kabacki w Warszawie. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
7. Projekt prac renowacyjnych zabytkowego muru przy cmentarzu w Lwówku Śląskim . Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
8. Współautor projektu Rewitalizacji Parku Piastowskiego w Zielonej Górze - 2010 r. Teren parku objęty ochroną konserwatorską .
9. Projekt rozbudowy zabytkowego Cmentarza Komunalnego w Lwówku Śląskim – 2009 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
10. Projekt zagospodarowania Doliny Gęśnika w Zielonej Górze -2009 r. Teren objęty ochroną krajobrazu kulturowego.
11. Projekt rozbudowy siedziby Nadleśnictwa w Ruszowie - 2009 r. Finalista konkursu Modernizacja Roku 2009. Konkurs pod patronatem Generalnego Konserwatora Zabytków.
12. Projekt remontu siedziby Banku Spółdzielczego w Gubinie -2009 r. Obiekt w rejestrze zabytków. Projekt obejmował badania stratygraficzne.
13. Projekt renowacji Rynku w Koźuchowie - 2009 r. Teren objęty ochroną konserwatorską.
14. Projekt remontu Urzędu Stanu Cywilnego i Sali Sesyjnej w zielonogórskim Ratuszu -2008 r. Obiekt w rejestrze zabytków.
15. Projekt budynku mieszkalno - usługowego w Żarach przy ul. Pocztovej - 2007r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
16. Pierwsze miejsce w ogólnopolskim konkursie architektonicznym na realizację Hali Targowej w Żarach - 2006 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
17. Projekt biurowca przy ul. Reja w Zielonej Górze -2006 r. Obiekt znajdujący się w strefie ochrony konserwatorskiej.
18. Realizacja projektu wykonawczego remontu i aranżacji wnętrz skrzydła północnego budynku starego Ratusza w Zielonej Górze 2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
19. Projekt założeń do remontu zabytkowego obiektu Urzędu Gminy w Otyniu -2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania stratygraficzne ,architektoniczne .
20. Projekt budowlany remontu Pałacu w Międzygórzu - 2006 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
21. Projekt wykonawczy remont zabytkowego budynku Urzędu Poczty we Wschowie -2005 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
22. Projekt wykonawczy przebudowa wejścia do Banku Gospodarki Żywnościowej S.A W Zielonej Górze - 2005 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
23. Projekt koncepcyjny z zakresu konserwacji zabytków rekonstrukcji Wieży Kleista w Słubicach -2005 r.. Projekt obejmował badania architektoniczne.
24. Wyróżnienie w konkursie Mister Budowy za projekt remontu zabytkowego budynku przy al. Niepodległości w Zielonej Górze. Obiekt 2003 roku. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne.
25. Projekty budowlane remontów elewacji budynków zabytkowych w Zielonej Górze -2003 r. Projekt obejmował badania architektoniczne i stratygraficzne elewacji 52 kamienic.
26. Projekt wykonawczy remontu Urzędu Poczty w Nowej Soli - 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
27. Projekt wykonawczy przebudowy Urzędu Poczty w Żaganiu - 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
28. Projekt wykonawczy przebudowy Urzędu Poczty w Szprotawie – 2003 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.
29. Publikacja naukowa z zakresu konserwacji zabytków architektury i urbanistyki „Zielona Góra-miastogród” na łamach wydawnictwa Politechniki Poznańskiej -2003 r.
30. Projekt iluminacji elektrowni wodnej w Dychowie -2002 r. Obiekt wpisany do rejestru zabytków.

1) OKREŚLENIE ZABYTKU

Ruiny kościoła poewangelickiego .

2) OKREŚLENIE MIEJSCA POŁOŻENIA ZABYTKU

Obiekt położony we wsi Leszno Dolne , gmina Szprotawa, powiat Żagań, na działce nr 295 obręb Leszno Dolne

Ruiny kościoła poewangelickiego z wieżą kościelną zlokalizowane są w centrum wsi Leszno Dolne na działce nr 295.

Od wschodu ruiny kościoła graniczą z prywatną posesją. Od Południa i zachodu obiekt przylega do pasa drogowego drogi gminnej. Od południa do ruin kościoła przylega wieża kościelna. Obecnie prowizorycznie ogrodzona siatką z drutu.

Wnętrze korpusu kościoła porośnięte jest samosiewami nie przekraczającymi pięciu lat. Obwód pni drzew na wysokości 5 cm nie przekracza 20 cm a na wysokości 130 cm nie przekracza 15 cm. Wysokość drzew i krzewów nie przekracza 3 m.

3) WSKAZNIE WŁAŚCICIELA LUB POSIADANIE ZABYTKU

Właścicielem obiektu jest Starostwo Powiatowe w Żaganiu.

4) WSKAZANIE AUTORA , CZASU POWSTANIA I STYLU ZABYTKU.

Budowę zboru ewangelickiego rozpoczęto w 1785 r. i zakończono w 1878 r. W I ćw. XX wieku kościół poddano remontowi.

Wieża kościelna została dobudowana w latach 30-tych XX wieku. Budynek od roku 1945 nieużytkowany i popadł w ruinę. W 2003 r. wykonano szczegółową inwentaryzację budowlaną budynku oraz fotograficzną wraz z opisem historycznym obiektu. (opracowania Andrzej Rakowskiego dostępne w zbiorach LWKZ) Korpus kościoła znajdowała się wówczas w bardzo złym stanie technicznym i groził zawaleniem. W niedługim czasie dach oraz szachulcowe mury kościoła zostały rozebrane. Po budynku kościoła został mur ceglany do wysokości około 3 m oraz wieża kościoła. Autor budynku jest nieznany .

5) OKREŚLENIE WYMIARÓW ZABYTKU, W TYM WYMIARÓW JEGO SKŁADOWYCH

lp	parametr	wielkość
1	powierzchnia terenu objętego opracowaniem	600,0 0m ²
2	Powierzchnia zabudowy pozostałości kościoła poewangelickiego wraz z wieżą	354,30 m ²
3	Powierzchnia zabudowy wieży	29,16 m ²
4	powierzchnia terenu karczowania samosiewów, wewnątrz korpusu kościoła	360,0 m ²
5	Wysokość muru	Okolo 3,00m ³
6	Długość korpusu kościoła	20,70 m
7	Szerokość korpusu kościoła	13,87
8	Grubość muru	58 cm

6) FOTOGRAFIE ZABYTKU WYKONANE W MIEJSCU JEGO STAŁEGO PRZECHOWYWANIA, Z UWZGLĘDNIENIEM JEGO BEZPOŚREDNIEGO OTOCZENIA

7) OPIS INWENTARYZACYJNY

Obiekt wolnostojący z zachowanym korpusem nawy kościoła do wysokości około 3 m oraz wieżą kościelną. Zachowany korpus oraz wież wybudowane zostały z cegły ceramicznej pełnej. Cokół wykonany z cegły klinkierowej. Wieża wybudowana została znacznie później, na początku XX wieku i została do kościoła dostawiona, bez powiązania ceglami.

Z korpusu kościoła zachował się mur gr 58 cm do wysokości około 3 m. Od góry zabezpieczony został dachówką ceramiczną pochodzącą z rozebranego dachu kościoła.

Otwory okienne i drzwiowe zostały zamurowane cegłą z rozbiórki.

Wieża zachowała się w całości. Jest to obiekt murowany z cegły pełnej na rzucie kwadratu o boku 5,4 m. W wyższej partii rzut wieży przechodzi w kształt ośmioboku. Wieża zwieńczona kopułą ukształtowaną z więźby drewnianej obitej deskami i pokrytej łupkiem kamiennym z miki. Hełm wieży stojący na latarni i zwieńczony szpicą. Na poziomie konstrukcji zawieszenia dzwonów wieża doświetlona wąskimi otworami okiennymi zamkniętymi drewnianymi żaluzjami.

Wejście do wieży zostało zamurowane cegłą z rozbiórki kościoła.

Na zewnętrznych murach nawy oraz wewnątrz i na zewnątrz wieży zachował się tynk dwuwarstwowy wapienno i piaszkowy.

Wnętrze korpusu kościoła porośnięte jest samosiewami nie przekraczającymi pięciu lat. Obwód pni drzew na wysokości 5 cm nie przekracza 20 cm a na wysokości 130 cm nie przekracza 15 cm. Wysokość drzew i krzewów nie przekracza 3 m.

Są to następujące gatunki drzew i krzewów

- Brzoza brodawkowata (*Betula pendula*)
- Robinia akacja (*Robinia pseudoacacia*)
- Czeremcha pospolita (*Prunus padus*)
- Czeremcha amerykańska (*Prunus serotina*)
- Topola osika (*Populus tremula L.*)
- Ligustr pospolity (*Ligustrum vulgare*)

Na zewnątrz w północnej i wschodniej części korpus kościoła pokrywa pnącze winobluszcz pięciolistkowy (*Parthenocissus quinquefolia*)

8) OPRACOWNIA HISTORYCZNE ZAWIERAJĄCE INFORMACJE O DOTYCHCZASOWYCH PRZEPROWADZONYCH PRACACH KONSERWATORSKICH I PRACACH RESTAURATORSKICH ORAZ DOKONANYCH PRZEKSZTAŁCENIACH ZABYTKU

- Projekt budowlany robót zabezpieczających wieżę kościoła i mur korpusu kościoła wykonany przez P&P Art Nova Sp z o.o. w październiku 2016 r
- Badania konserwatorskie - stratygrafia tynku wykonane przez Dawida Popławskiego w październiku 2016 r.
- Andrzej Rakowski „Leszno Dolne gm. Szprotawa Kościół ewangelicki. Historia kościoła i miejscowości oraz stan zachowania „ Dokumentacja budowlana lipiec 2003 r. zbiory LWKZ w Zielonej Górze , ul. Kopernika 1.
- Andrzej Rakowski Leszno Dolne gmina Szprotawa Kościół ewangelicki Inwentaryzacja lipiec 2003 r.
- Andrzej Rakowski Leszno Dolne gmina Szprotawa Kościół Ewangelicki opinia o stanie technicznym obiektu lipiec 2003 r.

- Maria Kacprzak „Biała Karta” październik 1997 r. zbiory LWKZ w Zielonej Górze , ul. Kopernika 1.
- Stanisław Kowalski , Zabytki województwa zielonogórskiego. Zielona Góra 1987 r.

9) ANALIZA MATERIAŁÓW I TECHNIK WYKONANIA ZABYTKU PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC KONSERWATORSKICH LUB PRAC RESTAURATORSKICH

Kościół poewangelicki został rozebrany do wysokości 3 m w roku 2004 za zgodą Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

10) OPIS I ANALIZĘ STANU ZACHOWANIA ZABYTKU PRZED PODJĘCIEM PRAC KONSERWATORSKICH LUB PRAC RESTAURATORSKICH, Z OKREŚLENIEM PRZYCZYŃ USZKODZEŃ I ZNISZCZEŃ;

Obiekt obecnie jest niedostępny i nie użytkowany

Wycinka samosiewów ma zapobiec degradacji zachowanych szczątków murów.

11) DOKUMENTACJĘ FOTOGRAFICZNĄ ZABYTKU PRZED ROZPOCZĘCIEM PRAC KONSERWATORSKICH LUB PRAC RESTAURATORSKICH

12) PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH LUB PRAC RESTAURATORSKICH ZAWIERAJĄCY

- a) Prace przygotowawcze : ze względu na zamurowanie otworów i brak dostępu do wnętrza korpusu należy ustawić rusztowanie po obu stronach muru.
- b) Usuwanie roślinności wyrasatające z murów : rośliny wyrastające z muru należy delikatnie wyciąć w płaszczyźnie muru. Roboty należy wykonać ręcznie.
- c) usuwanie roślin niewyrastających z ziemi : rośliny wyrastające z ziemi można wyrwać i wykarczować wraz z korzeniami. Do robót należy używać wyłącznie sprzętu ręcznego.
- d) wykonanie dokumentacji fotograficznej oczyszczonych z samosiewów ruin kościoła.
- e) wywiezienie roślinności i korzeni.

W przypadku odkrycia zabytków w ziemi należy wstrzymać prace i niezwłocznie zawiadomić Lubuskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz inwestora.

13) OPIS, FOTOGRAFIE I RYSUNKI DOKUMENTUJĄCE POSZCZEGÓLNE ETAPY PRAC KONSERWATORSKICH I PRAC RESTAURATORSKICH, Z UWZGLĘDNIENIEM ZASTOSOWANYCH METOD, MATERIAŁÓW I TECHNIK;

Nie przewiduje się wykonywania dokumentacji poszczególnych etapów prac.

14) FOTOGRAFIE ZABYTKU PO ZAKOŃCZENIU PRAC KONSERWATORSKICH I PRAC RESTAURATORSKICH;

Po zakończeniu prac należy wykonać dokmmentację fotograficzna ruin kościoła.